

.....
kod ucznia

.....
suma punktów

czas trwania konkursu – 90 minut

XXXI KONKURS HISTORYCZNY

„POLSKA PIASTÓW: 960-1370”

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH

Rok szkolny 2008/2009

Eliminacje II stopnia

Instrukcja dla ucznia

1. *Pamiętaj, iż czas na wypełnienie testu wynosi 90 minut.*
2. *Sprawdź, czy Twój test zawiera 18 pytań.*
3. *Przeczytaj uważnie każde polecenie oraz zamieszczone uwagi.*
4. *Pisz starannie, używaj długopisu lub pióra.*
5. *Nie wolno używać korektorów.*
6. *Jeśli się pomylisz, przekreśl i napisz u góry.*
7. *Maksymalna ilość punktów wynosi 100.*

Życzymy powodzenia

1. Władysław Herman pod koniec swojego panowania podzielił Polskę między siebie i swoich synów Zbigniewa oraz Bolesława. Dopisz nazwy dzielnic, które otrzymał każdy z nich.

a) Władysław Herman:

b) Zbigniew:

-

-

c) Bolesław:

-

-

[0 - 5 pkt.]

2. Podaj nazwy trzech grup społecznych, na które ze względu na posiadany majątek i prawa, dzieliła się ludność miast w Polsce Piastów.

a)

b)

c)

[0 - 3 pkt.]

3. Na podstawie poniższej informacji zapisanej przez Jana Długosza oraz posiadanych wiadomości odpowiedz na pytania.

„W ten sposób zatem przywrócono Polsce z Bożą pomocą berło królewskie i zaszczytną godność króla, których była pozbawiona niemal przez 200 lat.”

a) O czyjej koronacji informuje przytoczona wypowiedź?

.....

b) Gdzie (podaj nazwę miasta) i kiedy (podaj datę roczną) ona nastąpiła?

.....

c) Podaj imię i nazwisko arcybiskupa, który dokonał koronacji?

.....

[0 - 4 pkt.]

4. Uzupełnij tekst dotyczący wojny Bolesława Chrobrego z królem, a od 1014 roku cesarzem niemieckim Henrykiem II.

Po śmierci Ottona III, wykorzystując zamęt w Niemczech wywołany bezkrólewem, Bolesław Chrobry zajął w roku Łużyce, Miśnię i Rok później opanował, z których musiał się wycofać pod wpływem antypolskiego powstania w roku. W 1005 roku silna armia niemiecka wkroczyła do Polski dochodząc pod, gdzie zawarto pokój, uważany przez stronę niemiecką za „niedobry”. Działania wojenne wznowił Bolesław Chrobry w roku. Po kilkuletnich walkach zawarto kolejny pokój w w roku korzystny dla Polski. Trzecia faza wojny rozpoczęła się w roku. Jej najbardziej znanym epizodem było nieudane oblężenie grodu przez wojska niemieckie w roku. Działania wojenne zakończył pokój zawarty w w roku, w wyniku którego przy Polsce pozostały Łużyce i

[0 - 14 pkt.]

5. Kazimierz Odnowiciel doprowadził do odbudowy państwa polskiego po jego kryzysie w latach 1031-1039. Do podanych dat dopisz nazwy dzielnic przyłączonych do Polski przez księcia.

a) 1047 rok:

-
-

b) 1050 rok:

-

[0 - 3 pkt.]

6. Podaj imiona biskupów prowadzących misje chrystianizacyjne na Pomorzu za panowania Bolesława Krzywoustego.

a)

b)

[0 - 2 pkt.]

7. Uzupełnij tabelę wpisując Piastów z poniższej rozsypanki do odpowiedniej rubryki oznaczającej miejsce ich pochówku.

Kazimierz Wielki, Władysław Herman, Bolesław Chrobry, Bolesław Krzywousty,
Kazimierz Odnowiciel, Władysław Łokietek, Bolesław Wstydlivy, Mieszko I

Miejsce pochówku	Poznań	Płock	Kraków
			
			
Imię i przydomek Piasta			
			
			

[0 - 8 pkt.]

8. Grody Czerwieńskie były przedmiotem rywalizacji między Polską a Rusią Kijowską. Dopisz imiona i przydomki Piastów, którzy te tereny utracili oraz tych, którzy je dla Polski odzyskali.

a) Piastowie, którzy utracili Grody Czerwieńskie:

-
-

b) Piastowie, którzy odzyskali Grody Czerwieńskie:

-
-

[0 - 4 pkt.]

9. Polska zjednoczona przez Władysława Łokietka pod koniec jego panowania składała się tylko z dwóch dużych, luźno ze sobą związanych dzielnic. Podkreśl je.

Pomorze Gdańskie, Wielkopolska, Śląsk, Mazowsze, Małopolska, Pomorze Zachodnie

[0 - 2 pkt.]

a) Wzniósł zamki.
b) Otoczył miast murami obronnymi.
c) Założył miast.
d) Założył wsi.

14. Przeczytaj dokładnie tekst a następnie na jego podstawie odpowiedz na poniższe pytania.

„W XIII wieku w życiu religijnym Polski wystąpił nowy czynnik, potężnie podkreślający nierozdzielność ziem dawnego królestwa. Czynnikiem tym był kult św. Stanisława. Stracony biskup za życia odegrał ujemną rolę polityczną. W paręset lat później legenda o nim walcie dopomogła krajowi. Poszły w zapomnienie i nikogo już nie obchodziły stare spory Śmiałego z możnowładztwem. Wielki talent literacki Wincentego Kadłubka stworzył i narzucił umysłom wizję ofiary, poniesionej przez biskupa za cały kraj, nadał sprawie zupełnie nowe znaczenie, uczynił z niej ideę. Stała się ona samodzielną wartością i tak tylko powinna być traktowana. Stanisław ze Szczepanowa żywy, rzeczywisty - ten, który działał w stuleciu XI - i wyobrażenie o nim powszechnie przyjęte w wieku XIII to dwa odrębne tematy naszej historii.

Wskutek gorliwych zabiegów duchowieństwa polskiego papież Innocenty IV ogłosił biskupa Stanisława świętym, w dekreście kanonizacyjnym przytaczając wiadomości zaczerpnięte z kroniki Kadłubka. Stało się to 17 września 1253 r. Na uroczystości zjechali do Krakowa wszyscy polscy książęta i biskupi. Kościołowi polskiemu przybył jeden dla całego kraju patron, będący w dodatku rdzennym Polakiem.”

Paweł Jasienica, Polska Piastów, Warszawa 1985, s. 163.

a) Jaki czynnik w XIII wieku wspierał dążenia do zjednoczenia Polski?

b) Kto (podaj funkcję oraz imię tej osoby) i kiedy (podaj dzień, miesiąc, rok) dokonał kanonizacji biskupa Stanisława?

c) Jakie znaczenie dla polskiego Kościoła miała kanonizacja biskupa Stanisława?

[0 - 5 pkt.]

15. Połącz pojęcia z odpowiadającymi im objaśnieniami wstawiając odpowiednie cyfry w wykropkowane miejsca.

a) Korona Królestwa Polskiego - (.....)

b) ortyl - (.....)

c) gród - (.....)

d) osady służebne - (.....)

e) regalia - (.....)

f) cech - (.....)

1. osady, których zadaniem była obsługa grodów.

2. przywileje panującego w niektórych dziedzinach gospodarki oraz należne panującym i ich służbie świadczenia.

3. pojęcie prawno-publiczne określające prawa zwierzchnie Polski do poszczególnych ziem niezależnie od osoby panującego, obejmowało nie tylko ziemie pozostające pod władzą króla lub księcia polskiego ale również ziemie historycznie i etnicznie polskie.

4. organizacja zawodowa rzemieślników.

5. orzeczenie prawne w kwestii wątpliwej dla sądu miasta mniejszego wydawane przez sąd miasta większego, początkowo wyłącznie przez sąd w Magdeburgu.

6. określona liczba lat, w których nowi osadnicy na podstawie dokumentu zezwalającego na lokację byli zwolnieni od opłat i czynszów na rzecz pana

7. osada obronna, ogrodzona palisadą lub wałem drewniano-ziemnym, otoczona fosą, usytuowana w miejscu trudno dostępnym.

[0 - 6 pkt.]

16. Zapisz nazwy miast, z których wybierano rajców w skład Sądu Sześciu Miast.

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)

[0 - 6 pkt.]

17. Podkreśl określenie „prawda” jeżeli zdanie jest prawdziwe lub „fałsz” gdy jest błędne. W tym przypadku podaj poprawną odpowiedź poprawiając tylko wytłuszczone informacje.

- a) Podczas obrad I zjazdu w Wyszehradzie w **1335 roku Karol Robert** za wysokie odszkodowanie zrzekł się wszelkich praw do tronu polskiego.

Prawda

Fałsz

- b) Wyrokiem obrad I zjazdu w Wyszehradzie w **1335 roku Krzyżacy mieli zwrócić Polsce Pomorze Gdańskie, Kujawy i ziemię dobrzyńską.**

Prawda

Fałsz

- c) Wojna polsko-czeska o Śląsk trwała w latach **1344-1347.**

Prawda

Fałsz

- d) Wojnę polsko-czeską o Śląsk zakończył pokój w **Namysłowie w 1348 roku.**

Prawda

Fałsz

- e) Wyrokiem sądu papieskiego w Warszawie w 1339 roku **Krzyżacy mieli zwrócić Polsce Pomorze Gdańskie, Kujawy i ziemię dobrzyńską.**

Prawda

Fałsz

- f) Na mocy postanowień pokoju w Kaliszu w 1343 roku **Krzyżacy zwracali Polsce Pomorze Gdańskie i ziemię dobrzyńską zatrzymując Kujawy** jako wieczystą jałmużnę króla Polski.

Prawda

Fałsz

[0 - 10 pkt.]

18. Jeden z książąt piastowskich sprzedał w 1250 roku ziemię lubuską margrabiemu brandenburskiemu, co stało się dla Polski prawdziwą katastrofą. Kto nim był. Podkreśl właściwą odpowiedź.

- a) Bolesław Pobożny
- b) Leszek Biały
- c) Bolesław Rogatka
- d) Przemysław I

[0 - 1 pkt.]

Klucz odpowiedzi - propozycja

1.

- a) Mazowsze
- b) Wielkopolska, Kujawy
- c) Małopolska, Śląsk

2.

- a) patrycjat b) pospólstwo c) plebs

3.

- a) koronacja Przemysła II
- b) Gniezno, 1295 r.
- c) Jakub Świnka

4.

1002, Miłsko, Czechy, 1004, Poznań, 1007, Merseburgu, 1013, 1014, Niemcza, 1017, Budziszynie, 1018, Miłsko

5.

- a) Mazowsze, Pomorze Gdańskie (Wschodnie)
- b) Śląsk

6.

- a) Bernard (Hiszpan)
- b) Otto lub Otton (z Bambergu)

7.

Poznań	Płock	Kraków
Mieszko I	Władysław Herman	Bolesław Wstydlivy
Bolesław Chrobry		Władysław Łokietek
	Bolesław	
Kazimierz Odnowiciel	Krzywousty	Kazimierz Wielki

8.

- a) Mieszko I, Mieszko II
- b) Bolesław Chrobry, Bolesław Śmiały

9.

Wielkopolska, Małopolska,

10.

- a) 4 b) 7 c) 1 d) 5 e) 2 f) 8 g) 9 h) 10 i) 6 j) 3

11.

Data roczna przywileju	Miejsce wydania przywileju	Postanowienia przywilejów
	Łęczycza	Zrzeczenie się przez księcia majątku po zmarłych biskupach (1 pkt.) Zwolnienie ludności dóbr kościelnych od obowiązku udzielania podwód urzędnikom książęcym (1 pkt.)
1210 1215	Borzykowa	Własne sądownictwo w oparciu o prawo kanoniczne (1 pkt.)

12.

- a) XII wiek
- b) XIII wiek
- c) XIII wiek
- d) XII wiek
- e) XIII wiek
- f) XII wiek

13.

- a) 53 b) 27 c) 65 d) 500

14.

- a) Był nim kult św. Stanisława (1 pkt.)
- b) Papież Innocenty IV 17 września 1253 roku (2 pkt.)
- c) Kościołowi polskiemu przybył jeden dla całego kraju patron, będący rdzennym Polakiem (2 pkt.)

15.

- a) 3 b) 5 c) 7 d) 1 e) 2 f) 4

16.

- a) Kraków
- b) Kazimierz
- c) Sącz
- d) Bochnia
- e) Wieliczka
- f) Olkusz

17.

- a) Fałsz (1 pkt.)
Podczas obrad I zjazdu w Wyszehradzie w **1335 roku Jan Luksemburski (Luksemburczyk)** za wysokie odszkodowanie rzekł się wszelkich praw do tronu polskiego (1 pkt.).
- b) Fałsz (1 pkt.)
Wyrokiem obrad I zjazdu w Wyszehradzie w **1335 roku Krzyżacy mieli zwrócić Polsce Kujawy i ziemię dobrzyńską oraz zatrzymać Pomorze Gdańskie** (1 pkt.).
- c) Fałsz (1 pkt.)
Wojna polsko-czeska o Śląsk trwała w latach **1345-1348** (1 pkt.).
- d) Prawda (1 pkt.)
- e) Prawda (1 pkt.)
- f) Fałsz (1 pkt.)
Na mocy postanowień pokoju w Kaliszu w 1343 roku **Krzyżacy zwracali Polsce Kujawy i ziemię dobrzyńską zatrzymując Pomorze Gdańskie** jako wieczystą jałmużnę króla Polski (1 pkt.).

18.

- c) Bolesław Rogatka